

Адміністрація Президента України Приймальня Президента України

16.06.2019 № 234

На № _____

ДОВІДКА

про апробацію та впровадження результатів дисертаційного дослідження
**Шевченко Римми Миколаївни «Психологічні умови розвитку стресостійкості
жінок - державних службовців»**, поданого на здобуття наукового ступеня кандидата
психологічних наук зі спеціальності 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія

Будь-яке суспільство не може ефективно функціонувати без кваліфікованого ресурсу суб'єктів державного апарату та умов, що сприяють їхньому успішному розвитку. У цьому сенсі окреслене дослідження Римми Миколаївни набуває особливої ваги, оскільки його результати підтверджують актуальність і важливість проблеми в умовах реформування державних структур та вимог до осіб, які працюють в них. Проведення пілотних досліджень та формувального експерименту на основі Адміністрації Президент а України дало можливість виявити здатність державних службовців до стресостійкості під час виконання ними функціональних обов'язків та службових доручень.

Для здійснення порівняльних зрізів респондентами були взяті як жінки, так і чоловіки, які є державними службовцями та станом на 2015 – 2019 рр. працюють у відповідній структурі. За основу було визначено такі дані, як: вік, освіта, стаж роботи безпосередньо на посаді, сімейний стан тощо. Визначені параметри дали можливість скласти уявлення про стресостійкість жінок - державних службовців, та визначити умови, що сприяють розвитку цієї здатності або гальмують її.

Як формувальний крок розроблено програму розвитку стресостійкості жінок - державних службовців, зміст якої передбачає тренування поведінкових паттернів таких, як: аналіз ефективності використовуваних стратегій поведінки в стресових ситуаціях; відпрацювання ефективних моделей поведінки в стресових ситуаціях; вироблення навичок «швидкої самопомоги» у стресі, уміння здійснювати саморегуляцію емоційного стану.

Розроблену авторську програму з психологічним ресурсом можна активно впроваджувати в практику роботи психологів з жінками - державними службовцями.

Керівник Приймальні

Г.Кільова

ПВНЗ «ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЇ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА»

01054, м. Київ, вул. Тургенєвська, 11

тел./факс +38 044 486 07 63, www.ieep.org.ua

14.05.19 № 112

На № _____

ДОВІДКА

про апробацію та впровадження результатів дисертаційного дослідження

Шевченко Римми Миколаївни

«Психологічні умови розвитку стресостійкості жінок-державних службовців», поданого на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук зі спеціальності 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія

Створення ефективної системи державної служби вимагає вдосконалення підходів до формування нового типу державного службовця, який керується такими цінностями, як самореалізація, підвищення кваліфікації, професійний розвиток, моральність, творчість, відстоювання власної думки, самоповага тощо. Саме завдяки таким якостям підвищується рівень професійної діяльності, досягається бажаний статус за умови, якщо фахівець є стресостійким. Окреслене дисертаційне дослідження, яке проводилось упродовж 2015 - 2019 рр. викладачами кафедри психології Інституту екології, економіки і права мало на меті виявити заданість до стресостійкості у адмінперсоналу та студентів, які поєднують навчання з професійною діяльністю у відповідних структурах. Підібраний комплекс психодіагностичних методик, а саме: опитувальник упевненості в собі; самоактуалізації САМОАЛ; анкета дослідження обізнаності державних службовців щодо стресостійкості та її чинників; тривожності Ч. Д. Спилбергера – Ю.Л. Ханіна; структури темпераменту В.М. Русалова; незавершених речень «Мотиви професійної діяльності» (О. І. Бондарчук, Л. М. Карамушка, в авторській модифікації), дали можливість авторці визначити особливості прояву стресостійкості та рівні їх виявлення підчас проведення практичних « Психологія особистості», « Конфліктологія», «Диференціальна психологія», « Експериментальна психологія».

В якості формувальних впливів було запропоновано авторську програму, зміст якої включав 10 занять, серед них: програми уміщує заняття за такими темами: «Стрес та його вплив на людину» (психологічна просвіта); «Моя поведінка у стресових ситуаціях» (психологічне консультування); «Способи виходу із стресових ситуацій» (психологічна просвіта); «Моделювання поведінки у стресових ситуаціях» (ділові ігри) тощо. Розроблена Шевченко Риммою Миколаївною програма та психотерапевтичний ресурс можуть бути рекомендовані для широкого загалу практичних психологів для роботи з особами, які працюють на державній службі та самими державними службовцями для розвитку такої важливої якості, як «стресостійкість». Довідка видана для подання за місцем захисту дисертації Шевченко Римми Миколаївни на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія.

Ректор

О.В. Нікандров

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНЬСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ХЕРСОНЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

вул. Покришева, 41, м. Херсон, 73034, тел. (0552) 37-02-00, 41-08-10, 41-08-11, факс 37-05-92
Web: <http://academy.ks.ua> E-mail: info@academy.ks.ua

22.05.2019 № *01-23/374*

на № _____ від _____

ДОВІДКА ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ

матеріалів дисертаційного дослідження *Шевченко Римми Миколаївни*
з теми «Психологічні умови розвитку стресостійкості жінок державних
службовців»

(спеціальність 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія)
у практику діяльності КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»

Результати дисертаційної роботи *Шевченко Римми Миколаївни* з окресленої проблематики впроваджувалися професорсько-викладацьким складом кафедри теорії й методики виховання, психології та інклюзивної освіти впродовж 2017 – 2019 років.

У процесі впровадження дисертаційних матеріалів було використано психодіагностичний інструментарій для з'ясування стану готовності керівників освітніх установ до розвитку у них такої якості, як стресостійкість. У ракурсі зазначеного зі слухачами було проведено емпіричне дослідження із застосуванням комплексних діагностичних методів і методик, які засвідчили їхню готовність до управлінської діяльності за розробленими авторськими критеріями та показниками. Проведення емпіричних досліджень дало можливість виявити індивідуальні та професійні особливості, тип темпераменту та здатності до саморегуляції і самовпевненості.

Для розвитку стресостійкості слухачів впроваджувалась програма психологічного супроводу, який включав тренінгові заняття, вправи та проблемні ситуації за такими блоками: діагностика і самопізнання; саморегуляція; практикум з емоційної та комунікативної стресостійкості.

Вважаємо, що представлені матеріали дослідження *Шевченко Римми Миколаївни* є актуальними для слухачів – керівників освітніх установ, які займаються управлінською діяльністю, і можуть бути рекомендованими у практику роботи закладів післядипломної педагогічної освіти в якості діагностичного та корекційно-розвивальних ресурсів.

Перший проректор,
доктор педагогічних наук, доцент

І.Я. Жорова

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЗАКАРПАТСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

вул. А. Волошина, 35, м. Ужгород, 88000 тел./факс: (03122) 61-42-75
web: <http://zakinppo.org.ua>, e-mail: info@zakinppo.org.ua Код ЄДРПОУ 02139723

від 11.05.2019 р. № 249 На № _____ від _____ 20__ р.

ДОВІДКА

про апробацію та впровадження результатів дисертаційного дослідження

Шевченко Римми Миколаївни

«Психологічні умови розвитку стресостійкості жінок-державних службовців», подане на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук зі спеціальності 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія

Сучасний науковий і культурний прогрес, удосконалення сфери виробництва в державних структурах, лежить індивідуально усвідомлена позиція і поведінка індивіда, зумовлена творчим розвитком, професійного зростання та просування по кар'єрі. Особливого у цьому сенсі набуває розвиток у працівників державних службовців здатності до стресостійкості, через чималу кількість психологічних та професійних навантажень, які не завжди є посилюючими для них.

Основні теоретико-методологічні положення дослідження були включені у зміст навчальних модулів з психолого-педагогічних дисциплін, розроблена авторська програма з розвитку стресостійкості жінок-державних службовців, була включена в зміст тренінгових занять зі слухачами – керівниками освітніх установ. Апробація програми продемонструвала позитивну динаміку і схвалення викладачів кафедри психології і педагогіки Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти та слухачів, керівників освітніх шкіл та структурних підрозділів, завдяки соціального чинника: надання інформації про спектр можливих рішень у різних типах стресових ситуацій на роботі, вироблений іншими (досвідченими фахівцями, психологами-практиками; створення мережі соціальних контактів; поведінкового: аналізу ефективності використовуваних стратегій поведінки у стресових ситуаціях; відпрацювання ефективних моделей поведінки у стресових ситуаціях; в) вироблення навичок «швидкої самопомоги» у стресі, уміння здійснювати саморегуляцію емоційного стану; особистісного – перегляд самооцінки внутрішнього потенціалу; тренування необхідних професійно-важливих якостей.

Вважаємо, що апробовані матеріали можуть бути впровадженні не тільки в діяльність структур державних службовців, а й у систему післядипломної освіти для широкого загалу слухачів, для яких розвиток стресостійкості є важливою психологічною умовою успіху професійної діяльності.

Доцент кафедри педагогіки та психології
Закарпатського інституту педагогічної освіти,
кандидат психологічних наук

Т. Палько

Заступник директора
кандидат педагогічних наук

М. Басараб